

บทที่ 9

แอวลำดับหลายมิติ

(Multidimensional Arrays)

ภาษา C ได้จัดเตรียมโครงสร้างข้อมูลแอวลำดับหลายมิติให้นักเขียนโปรแกรมนำมาใช้จัดเก็บข้อมูลที่มีโครงสร้างซับซ้อนได้และรูปแบบแอวลำดับหลายมิติที่ซับซ้อนน้อยที่สุด คือ แอวลำดับสองมิติ

9.1 แอวลำดับสองมิติ (two-dimensional arrays)

แอวลำดับสองมิตินี้มีลักษณะคล้ายกับแอวลำดับมิติเดียว เพียงแต่สมาชิกแต่ละตัวเป็นแอวลำดับมิติเดียวเช่นกัน

9.1.1 การประกาศตัวแปรแอวลำดับสองมิติ

รูปแบบการประกาศตัวแปรแอวลำดับสองมิติคือ

```
type array_name[1st dimension size][2nd dimension size]
```

1st dimension size คือ จำนวนแถว

2nd dimension size คือ จำนวนสดมภ์

ตัวอย่างการประกาศตัวแปรแอวลำดับสองมิติ 'd' ที่มีขนาดเป็น 10 แถว และ 20 สดมภ์ เพื่อเก็บจำนวนเต็ม 200 จำนวน สามารถประกาศได้ดังนี้

```
int d[10][20]
```

9.1.2 การอ้างอิงสมาชิกแอวลำดับสองมิติ

การอ้างอิงสมาชิกแถวที่ 'i' และ สดมภ์ที่ 'j' ของแอวลำดับ 'd' สามารถทำได้โดยกำหนดชื่อแอวลำดับ แล้วตามด้วยดัชนีระบุเลขที่ของแถวและสดมภ์ ดังนี้

```
d[i][j]
```


ตัวอย่าง

d[3][5] หมายถึง สมาชิกแถวที่ 3 และสดมภ์ที่ 5 ของแอลลำดับ d

ตัวอย่างที่ 9.1 ส่วนของโปรแกรมต่อไปนี้ แสดงการนำจำนวนเต็ม 1-12 ไปเก็บไว้ในแอลลำดับสองมิติ 'num' ที่มี 3 แถว และ 4 สดมภ์

```
#include <stdio.h>
main()
{
    int          i, j, num[3][4]; /* i, j are integers,
                                   num is an array of 12 integers */

    for (i = 0 ; i < 3; ++i)      /* i is row index */
        for (j = 0 ; j < 4; ++j) /* j is column index */
            num[i][j] = (i*4) + j + 1;

    return 0;
}
```

ผลลัพธ์ที่ได้คือ

```
num[0][0] = 1
num[0][1] = 2
num[0][2] = 3
num[0][3] = 4
num[1][0] = 5
num[1][1] = 6
num[1][2] = 7
num[1][3] = 8
num[2][0] = 9
num[2][1] = 10
num[2][2] = 11
num[2][3] = 12
```

ดัชนีเริ่มต้นของแอลลำดับสองมิติ จะคล้ายกันกับดัชนีเริ่มต้นของแอลลำดับมิติเดียว นั่นคือ ดัชนีเริ่มต้นที่ระบุเลขที่ของแถวและสดมภ์ จะเป็น '0' ทั้งคู่
เมื่อกำหนด

```
int num[3][4];
```

หมายถึง การประกาศแอลลำดับสองมิติเพื่อจัดเก็บจำนวนเต็ม ที่มีทั้งหมด 12 ช่อง ดังนี้

```
num[0][0], num [0][1], num[0][2], num [0][3], ..., num[2][3]
```

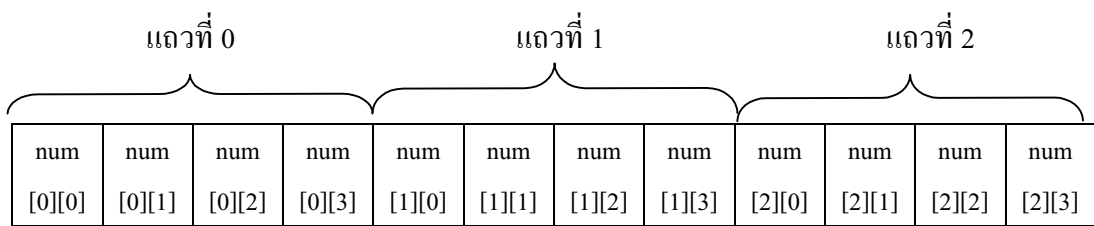

9.1.3 การจัดเก็บแอลลำดับสองมิติในหน่วยความจำ

การจัดเก็บแอลลำดับสองมิติในหน่วยความจำนั้น เก็บแบบเรียงตามแถว (row major) เช่น เมื่อประกาศตัวแปรว่า

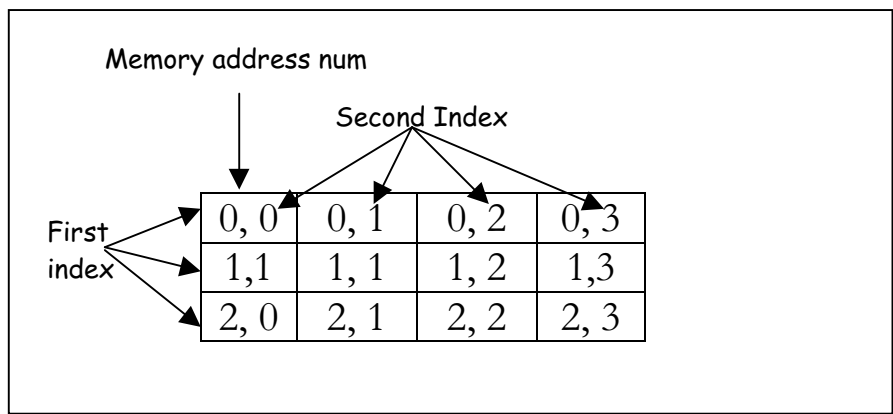
```
int num[3][4]
```

แอลลำดับ 'num' จะถูกเก็บในหน่วยความจำดังรูปที่ 9.1

รูปที่ 9.1 แสดงการเก็บแอลลำดับสองมิติในหน่วยความจำ

เราอาจจำลองภาพการจัดเก็บแอลลำดับสองมิติ num[3][4] ในหน่วยความจำในรูปของตาราง ดังรูปที่ 9.2

รูปที่ 9.2 ตารางการจัดเก็บแอลลำดับสองมิติ num[3][4] ในหน่วยความจำ

เนื่องจากสมาชิกของแอลลำดับได้รับการจัดสรรเนื้อที่ด้วยปริมาณที่เท่ากัน ดังนั้น เราสามารถคำนวณหาจำนวนไบต์ (bytes) ที่ใช้จัดเก็บแอลลำดับสองมิติได้จากสูตร

$$\text{byte} = \text{row} * \text{column} * \text{number of bytes in data type}$$

ตัวอย่างเช่น ถ้าข้อมูลประเภท 'int' ใช้เนื้อที่ 2 ไบต์ เนื้อที่ทั้งหมดที่ใช้จัดเก็บแอลลำดับสองมิติ `num[3][4]` คือ $3*4*2 = 24$ ไบต์

ถ้ากำหนดให้ ตัวแปรแอลลำดับ 'num' ถูกจัดเก็บ ณ ตำแหน่งเริ่มต้น เป็น '1000' ดังนั้น เลขที่อยู่ของ '`num [2][2]`' คือ

$$\begin{aligned} & (&num[0][0]) \\ & + (\text{จำนวนไบต์สำหรับ } 4 * 2 \text{ ช่องในแถวที่ 0 และแถวที่ 1}) \\ & + (\text{จำนวนไบต์ของสมาชิก 2 ตัวที่อยู่ก่อนหน้า}) \\ & = 1000 + 8 * \text{size of(int)} + 2 * \text{size of(int)} \\ & = 1000 + 8 * 2 + 2 * 2 \\ & = 1000 + 16 + 4 = 1020 \end{aligned}$$

นั่นคือ ตำแหน่งเลขที่อยู่ของ '`d[i][j]`' ซึ่งถูกประกาศด้วย

```
int d[max_row][max_cols]
```

คือ ตำแหน่ง

$$\begin{aligned} & \&d[0][0] + i * \text{max_cols} * \text{sizeof(int)} \\ & + j * \text{sizeof(int)} \end{aligned}$$

การที่เราสนใจโครงสร้างภายในการจัดเก็บแอลลำดับสองมิติ ก็เพราะว่า เราสามารถใช้ตัวชี้ท่อนเข้าไปในโครงสร้างแอลลำดับสองมิตินี้ได้ เหมือนกับว่าแอลลำดับสองมิตินี้เป็นแอลลำดับมิติเดียว ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เร็วขึ้น

ตัวอย่างที่ 9.2 แสดงโปรแกรม 'init.c' ซึ่งเรียกใช้ฟังก์ชัน 'init_2d' ในการกำหนดค่าเริ่มต้น '0' ให้กับสมาชิกทุกตัวของแถวลำดับสองมิติ 'table'

```
/* init.c
 * Initialize two-d array to zero
 */

#include <stdio.h>
#include "init.h"

main()
{
    int table[MAXROWS][MAXCOLS];

    printf("Initializing ... \n");
    init_2d(table, 0);
    printf(" ... done\n");

    return 0;
}
```

```
/*
 * init.h -- Header file for program to initialize two-d array
 */

#define MAXROWS 150
#define MAXCOLS 200

extern void init_2d(int table[ ][MAXCOLS], int value);
```

ตัวอย่างที่ 9.3 โปรแกรม 'init1.c' ซึ่งบรรจุฟังก์ชัน 'init_2d' โดยใช้ดัชนี กำหนดเลขที่อยู่ของสมาชิกของแถวลำดับแต่ละตัว

```
/* init1.c
 * Array-substring version.
 */
#include "init.h"
void init_2d(int table[ ][MAXCOLS], int value)

{
    int x, y;

    for ( x = 0; x < MAXROWS; x++)
        for ( y = 0; y < MAXCOLS; y++)
            table[x][y] = value;
}
```

ตัวอย่างที่ 9.4 โปรแกรม 'init2.c' ซึ่งบรรจุฟังก์ชัน 'init_2d' โดยใช้ตัวชี้ เพื่อเข้าถึงสมาชิกของแถวลำดับแต่ละตัว

```
/* init2.c
 * Pointer-indexing version.
 */
#include "init.h"
void init_2d(int table[ ][MAXCOLS], int value)
{
    int *ptr = &table[0][0];
    int *endptr = &table[MAXROWS - 1][MAXCOLS - 1];

    for ( ; ptr <= endptr; *ptr++ = value)
}
```

จากโปรแกรมจะเห็นว่า 'ptr' เป็นตัวชี้ ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นเลขที่อยู่ของสมาชิกตัวแรกของแถวลำดับดังกล่าว

```
ptr = &table[0][0];
```

หลังจากนั้นกำหนดให้ค่าข้อมูล ณ ตำแหน่งที่ 'ptr' ซึ่งเป็น '0' แล้วเพิ่มค่า 'ptr' ทีละ '1' ด้วยคำสั่ง

```
*ptr++ = value;
```

แล้ว กำหนดค่าข้อมูล ณ ตำแหน่งที่ 'ptr' ซึ่งเป็น '0' และเพิ่มค่า 'ptr' ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ ไปจนกระทั่ง 'ptr' ซึ่งไปยังสมาชิกตัวสุดท้ายของแกลวลำดับที่มีเลขที่อยู่เป็น

```
&table[MAXROWS - 1][MAXCOLS - 1];
```

9.1.4 การกำหนดค่าเริ่มต้นของแกลวลำดับสองมิติ

การกำหนดค่าเริ่มต้นของตัวแปรแกลวลำดับสองมิติ สามารถกำหนดไว้ในบรรทัดเดียวกันกับคำสั่งประกาศตัวแปรได้ ซึ่งสามารถกำหนดได้ 2 แบบ ดังนี้

- (1) ประกาศตัวแปรแกลวลำดับสองมิติ แล้วตามด้วยรายการค่าเริ่มต้นของสมาชิกซึ่งเขียนไว้ในวงเล็บปีกกา และคั่นระหว่างค่าของสมาชิก แต่ละตัวด้วยเครื่องหมายจุลภาค

ตัวอย่างเช่น

```
int square[3][3] = {1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3 }
```

ในที่นี้กำหนดให้

ค่าของสมาชิกในแถวที่	0	เป็น	1	ทุกตัว
ค่าของสมาชิกในแถวที่	1	เป็น	2	ทุกตัว
และค่าของสมาชิกในแถวที่	2	เป็น	3	ทุกตัว ตามลำดับ

จะเห็นว่า การกำหนดค่าเริ่มต้นวิธีนี้ จะทำให้มองเห็นภาพไม่ชัดเจนว่ามีค่าใดถูกเก็บอยู่ในแถวใดบ้าง โดยเฉพาะเมื่อแกลวลำดับมีจำนวนแถวและจำนวนสดมภ์มาก

- (2) เขียนวงเล็บปีกกาล้อมรอบกลุ่มของค่าของสมาชิกในแต่ละแถวของแกลวลำดับสองมิติ วิธีนี้จะทำให้มองเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

```
int square[3][3] = {{1, 1, 1}, {2, 2, 2}, {3, 3, 3}};
```

เนื่องจากว่า คอมไพเลอร์ภาษา C สามารถกำหนดขนาดและโครงสร้างของแกลวลำดับจากค่าที่กำหนดให้ได้ ดังนั้นในการประกาศไม่จำเป็นต้องระบุดัชนีตัวแรกของแกลวลำดับ (จำนวนแกลว) ก็ได้

นั่นคือ เราสามารถประกาศตัวแปร 'square' ได้อีกแบบหนึ่งดังนี้

```
int square[ ][3] = {{1, 1, 1}, {2, 2, 2}, {3, 3, 3}};
```

ถ้ามีค่าใดค่าหนึ่งขาดหายไปคอมไพเลอร์จะกำหนดให้มีค่าเริ่มต้น เป็น '0' เช่น ถ้าประกาศตัวแปร 'square' ดังต่อไปนี้

```
int square[3][3] = {{1, 1}, {1}};
```

คอมไพเลอร์จะกำหนดให้สมาชิก 2 ตัวแรกของแกลวที่ 0 และ สมาชิกตัวแรกของแกลวที่ 1 มีค่าเป็น '1' ส่วนสมาชิกอื่น ๆ มีค่าเป็น '0'

9.2 ตัวชี้และแกลวลำดับสองมิติ

ชื่อของแกลวลำดับไม่ว่าจะเป็นแกลวลำดับมิติเดียว หรือ แกลวลำดับสองมิติ จะหมายถึงเลขที่อยู่ของสมาชิกของแกลวลำดับนั้นเสมอ ดังนั้น เมื่อมีการอ้างอิงถึงชื่อของแกลวลำดับตามด้วยดัชนีเพื่อระบุตำแหน่งของสมาชิก คอมไพเลอร์ภาษา C จะแปลการอ้างอิงนั้นให้อยู่ในรูปของนิพจน์ตัวชี้ที่สมนัยกันเสมอ

ตัวอย่างเช่น เมื่อกำหนด

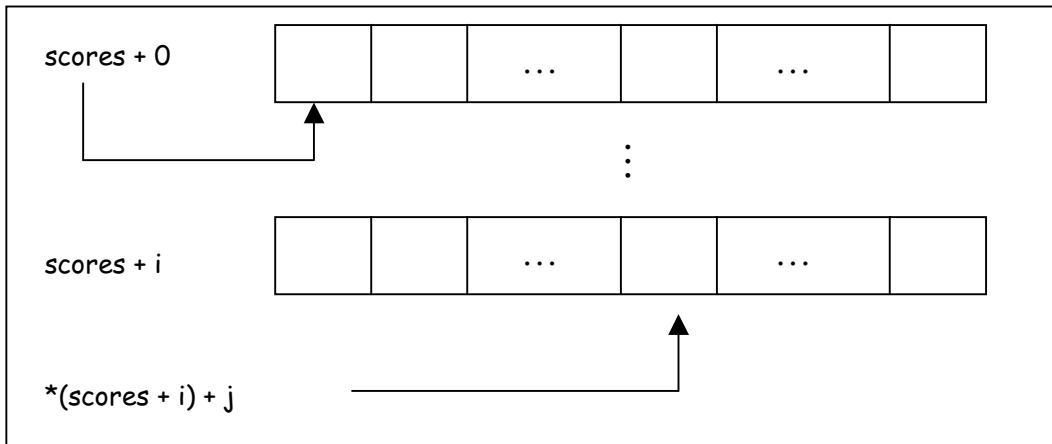
`scores[i][j]`

นิพจน์ จะถูกแปลงให้อยู่ในรูป

`*(*(scores + i) + j)`

ซึ่งแผนภาพแสดงตำแหน่งของ $scores[i][j]$ ปรากฏในรูปที่ 9.3 ต่อไปนี้

รูปที่ 9.3 แสดงการใช้ $* (scores + i) + j$ เพื่อเข้าถึง $scores[i][j]$

9.3 การท่องเข้าไปในสดมภ์ของแฉวลำดับ

การท่องเข้าไปในสดมภ์ของโครงสร้างแฉวลำดับนั้นสามารถทำได้ 2 วิธี คือ ใช้ดัชนีและตัวชี้ ดังในตัวอย่าง ที่ 9.5 – 9.7 ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9.5 โปรแกรม 'testavg.c' แสดงการคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบของแต่ละวิชา ซึ่งถูกจัดเก็บอยู่ในสดมภ์ต่างๆ ของแกลวลำดับ 'scores'

```
/* Program name: testavg.c
 *      Read scores and print average on each test
 */

#include <stdio.h>
#define MAXLEN 80
#define MAX_TESTS 3
#define MAX_STUDENTS 3

main()
{
    int scores[MAX_STUDENTS][MAX_TESTS];
    int i;
    double test_avg(int s[ ][MAX_TESTS], int rows, int n);
    int read_scores(int s[ ][MAX_TESTS], int maxrow);

    if (read_scores(scores, MAX_STUDENTS) == MAX_STUDENTS)
        for (i = 0; i < MAX_TESTS; i++)
            printf("Average on test %d is %.2f\n", i+1,
                test_avg(scores, MAX_STUDENTS, i));
    else
        printf("Couldn't read all students successfully\n");
    return 0;
}

int read_scores(int s[ ][MAX_TESTS], int maxrow)
{
    int student, test;
    char line[MAXLEN + 1];

    for (student = 0; student < maxrow; student++)
    {
        printf("student %d:\n", student+1);
        for (test = 0; test < MAX_TESTS; test++)
        {
            printf("\tscores on test %d =", test+1);
            scanf("%d", &s[student][test]);
        }
    }
    printf("*****\n");
    return maxrow;          /* read all scores we're supposed to */
}
```

โปรแกรม 'testavg.c' ในตัวอย่างที่ 9.5 นั้นเรียกใช้ฟังก์ชัน 'test_avg' ซึ่งได้กำหนดการ
ทอ้งเข้าในสคมภ์ที่ต้อองการ 2 วิธี คือ

1. วิธีแรก แสดงในตัวอย่างที่ 9.6 ซึ่งใช้ดัชนีของแถวลำดับ
2. วิธีที่สอง แสดงในตัวอย่างที่ 9.7 ซึ่งใช้ตัวชี้ในการทอ้งเข้าไปในแถวลำดับ

ตัวอย่างที่ 9.6 ฟังก์ชันแสดงการคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบของแต่ละวิชา โดยการทอ้งเข้าไปใน
สคมภ์โดยใช้ดัชนี

```
/*  
 * Array-subscripting version of our function to compute  
 * the average of a column in a 2d array.  
 */  
  
#define MAX_TESTS 3  
  
double test_avg(int s[ ][MAX_TESTS], int rows, int n)  
{  
    double sum = 0.0;           /* column total */  
    int i;                      /* will point to the last row */  
  
    for (i = 0; i < rows; i++)  
        sum += s[i][n];  
    return sum / rows;  
}
```

ผลลัพธ์ที่ได้คือ

```
student 1:  
    scores on test 1 =90  
    scores on test 2 =86  
    scores on test 3 =70  
student 2:  
    scores on test 1 =50  
    scores on test 2 =42  
    scores on test 3 =70  
student 3:  
    scores on test 1 =99  
    scores on test 2 =88  
    scores on test 3 =75  
*****  
Average on test 1 is 79.67  
Average on test 2 is 72.00  
Average on test 3 is 71.67
```


ตัวอย่างที่ 9.7 ฟังก์ชันแสดงการคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบของแต่ละวิชา โดยการท่องเข้าไป
สดมภ์โดยใช้ตัวชี้

```
/*  
 *   Pointer-indexing version of our function to compute  
 *   the average of a column in a 2d array.  
 */  
  
#define MAX_TESTS 3  
  
double test_avg(int (*rowptr)[MAX_TESTS], int rows, int n)  
{  
    double sum = 0.0;           /* column total */  
    int (*endptr)[MAX_TESTS];   /* will point to the last row */  
    for (endptr = rowptr + rows; rowptr < endptr; rowptr++)  
        sum += (*rowptr)[n];  
    return sum / rows;  
}
```

ผลลัพธ์ที่ได้ เหมือนกับผลลัพธ์ในตัวอย่างที่ 9.6

เมื่อประกาศแกลวลำดับสองมิติ เราสามารถใช้ชื่อของตัวแปรเป็นตัวชี้ชี้ไปที่แกลวแรก
ของแกลวลำดับสองมิตินั้นได้เสมอ เช่น จากตัวอย่างที่ 9.5 เมื่อประกาศคำสั่ง

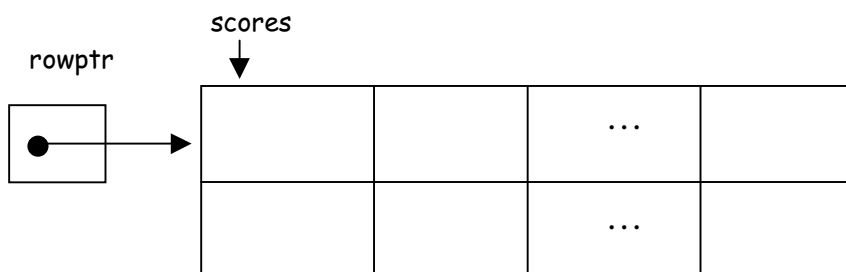
```
int scores[MAX_STUDENTS][MAX_TESTS];
```

คอมไพเลอร์จะทำการจัดสรรเนื้อที่สำหรับแกลวลำดับสองมิติ และกำหนดให้ 'scores' เป็นตัว
ชี้ชี้ไปที่แกลวแรกของแกลวลำดับนั้น เมื่อเราส่งตัวแปร 'scores' เป็นพารามิเตอร์ไปยังฟังก์ชัน 'test_avg'
นั้น เราเพียงแต่ส่งตัวชี้ชี้ไปยังแกลวแรกของแกลวลำดับ 'scores' เท่านั้น และในฟังก์ชัน 'test_avg' ซึ่งใช้
ตัวชี้ในการรับค่าพารามิเตอร์จะประกาศพารามิเตอร์ดังปรากฏในตัวอย่างที่ 9.7 โปรแกรม 'tstavg2.c'
ดังนี้

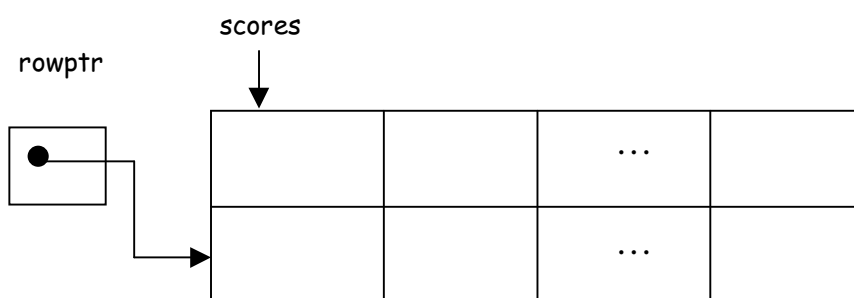
```
int (*rowptr)[MAX_TESTS]
```

ในที่นี้ '*rowptr' เป็นตัวชี้ชี้ไปที่แกลวแรกของแกลวลำดับ 'scores' ซึ่งจะเห็นว่า เราสามารถใช้
'*rowptr' เหมือนกับเป็นชื่อของแกลวลำดับ ดังนั้น (*rowptr)[n] คือ สมาชิกตัวที่ n ในแกลวที่ rowptr

ชื่ออยู่ ณ ขณะนั้น นอกจากนี้ การเพิ่มค่า `rowptr` ขึ้นอีก 1 นั้น `rowptr` จะชี้ไปที่แถวถัดไปของแถวลำดับ 'scores' ดังปรากฏในรูปที่ 9.4

รูปที่ 9.4 (a) เมื่อเริ่มต้น `rowptr` จะชี้ไปที่แถวแรกของแถวลำดับ `scores`

รูปที่ 9.4 (b) เมื่อเพิ่มค่า `rowptr` อีก 1 (`rowptr ++`) มีผลทำให้ `rowptr` ชี้ไปที่แถวถัดไปของแถวลำดับ `scores`

9.4 การท่องเข้าไปในแถวของแถวลำดับ

เราสามารถใช้ตัวชี้เพื่อช่วยให้สามารถท่องเข้าไปในแต่ละแถวของแถวลำดับได้ในทำนองเดียวกันกับการท่องเข้าไปในสดมภ์

โปรแกรม 'rowavg.c' ในตัวอย่างที่ 9.8 เรียกใช้ฟังก์ชัน 'student_avg' ซึ่งทำการคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน (ค่าเฉลี่ยในแต่ละแถว) โดยฟังก์ชัน 'student_avg' นั้นสามารถกำหนดได้โดยใช้ดัชนีของแถวลำดับในการเข้าถึงสมาชิกในแต่ละแถว ดังในตัวอย่างที่ 9.9 โปรแกรม 'rowavg1.c' หรือใช้ตัวชี้ในตัวอย่างที่ 9.10 โปรแกรม 'rowavg2.c'

ตัวอย่างที่ 9.8 โปรแกรมคำนวณหาค่าเฉลี่ยของนักเรียนแต่ละคน

```
/* Program name: rowavg.c
 *      Read scores and print average for each student
 */

#include <stdio.h>
#define MAX_TESTS    3
#define MAX_STUDENTS 3

main()
{
    int scores[MAX_STUDENTS][MAX_TESTS];
    int i, n;
    double student_avg(int s[ ][MAX_TESTS], int n);

    if ((n = read_scores(scores, MAX_STUDENTS)) == MAX_STUDENTS)
        for (i = 0; i < MAX_STUDENTS; i++)
            printf("Average for student %d is %.2f\n", i+1, student_avg(scores,i));
    else
        printf("Only %d students read successfully\n", n);

    return 0;
}

int read_scores(int s[ ][MAX_TESTS], int maxrow)
{
    int student, test;

    for (student = 0; student < maxrow; student++)
    {
        printf("Student %d\n",student+1);
        for (test =0; test < MAX_TESTS; test++)
            scanf("%d", &s[student][test]) ;
    }
    return maxrow;          /* read all scores we're supposed to */
}
```

ตัวอย่างที่ 9.9 ฟังก์ชันในการคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยการท่องเข้าไปในแถวลำดับของดัชนี

```
/* Program name: rowavg1.c
 *      Compute row average using array-subscripting
 */
#define MAX_TESTS 3
double student_avg(int s[][MAX_TESTS], int n)
{
    int    i = 0;          /* index to next row */
    long   sum = 0;       /* total so far */
    for (; i < MAX_TESTS; sum += s[n][i++]);
    return (double)sum / MAX_TESTS;
}
```

ผลลัพธ์ที่ได้คือ

```
Student 1
95
62
78
Student 2
50
42
95
Student 3
74
68
81
Average for student 1 is 78.33
Average for student 2 is 62.33
Average for student 3 is 74.33
```

ตัวอย่างที่ 9.10 ฟังก์ชันในการคำนวณค่าเฉลี่ยโดยใช้ตัวชี้ที่ท่องเข้าไปในแถวลำดับ

```
/* Program name: rowavg2.c
 *      Compute row average using array subscripting
 */
#define MAX_TESTS 3
double student_avg(int s[][MAX_TESTS],int n)
{
    int *colptr = &s[n][0];          /* ptr to first element */
    int *endptr = colptr + MAX_TESTS; /* ptr to last element */
    long sum = 0;                    /* total so far */

    for (; colptr < endptr; sum += *colptr++);
    return (double)sum / MAX_TESTS;
}
```

ผลลัพธ์ที่ได้เหมือนกับผลลัพธ์ในตัวอย่างที่ 9.9

9.5 แกลวลำดับสามมิติ

การประกาศตัวแปร และการกำหนดค่าเริ่มต้นตัวแปรแกลวลำดับสามมิติทำได้เช่นเดียวกับประกาศและการกำหนดค่าเริ่มต้นตัวแปรแกลวลำดับสองมิติ ตัวอย่างเช่น

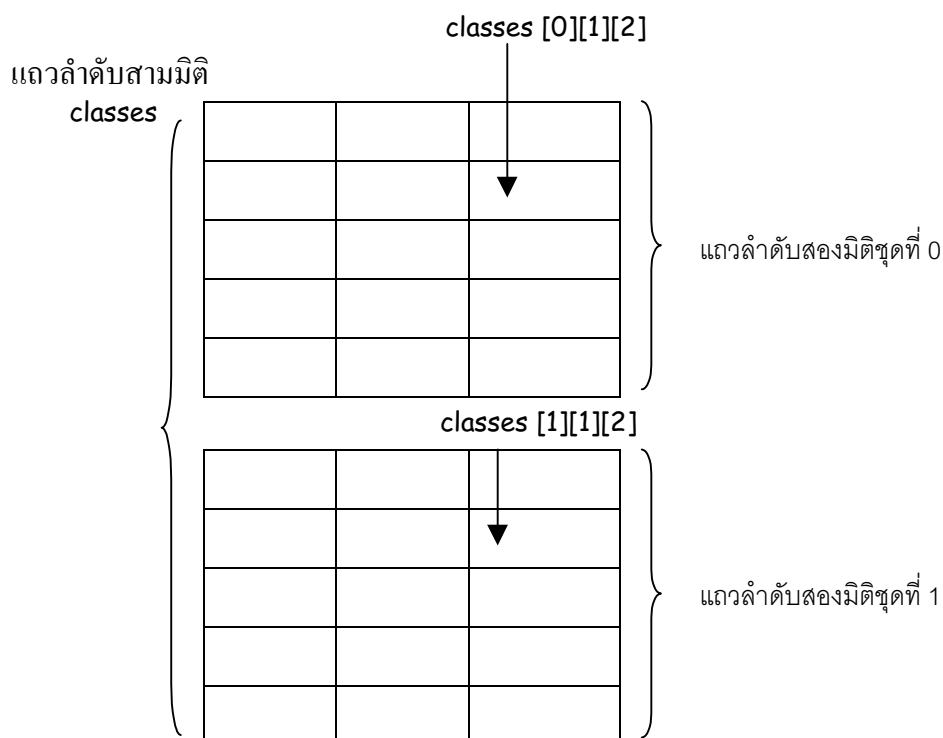
```
#define MAX_CLASSES    2
#define MAX_STUDENTS  5
#define MAX_TESTS     3
...
int    classes[MAX_CLASSES][MAX_STUDENTS][MAX_TESTS];
```

จากตัวอย่างการประกาศข้างต้น เป็นการประกาศตัวแปรแกลวลำดับสามมิติ 'classes' ที่มีจำนวนสมาชิก 30 ตัว ซึ่งถูกจัดเก็บอยู่ในแกลวลำดับมิติ 2 แกลวลำดับ โดยแต่ละแกลวลำดับสองมิติขนาด 5 แถว และ 3 สดมภ์

การเข้าถึงสมาชิกแต่ละตัวของแกลวลำดับ สามารถเข้าถึงได้โดยกำหนดตำแหน่งที่ระบุโดยค่าของดัชนีในมิติต่าง ๆ เช่น

```
classes[0][1][2]
```

เป็นการอ้างถึงสมาชิกในแกลวลำดับชุดที่ 0 ในสดมภ์ที่ 3 แถวที่ 2 ในแกลวลำดับสองมิติอันแรก ดังปรากฏในรูปที่ 9.5

รูปที่ 9.5 ภาพจำลองแกลวลำดับสามมิติ classes

แบบฝึกหัดบทที่ 9

1. จงตอบคำถามต่อไปนี้ เมื่อกำหนดให้ 'table' เป็นชื่อของแกลวลำดับสองมิติ
 - ก. ประกาศตัวแปรแกลวลำดับ 'table' เพื่อเก็บจำนวนเต็มที่มีสามแถว และสามสดมภ์ โดยสมมติว่าค่าคงตัว 'SIZE' ถูกกำหนดเป็น 3
 - ข. แกลวลำดับ 'table' มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดกี่ตัว
 - ค. จงเขียนส่วนของโปรแกรมเพื่อกำหนดค่าเริ่มต้นให้สมาชิกแต่ละตัวของแกลวลำดับมี ค่าเป็น $x + y$ เมื่อ x คือ ดัชนีของแถวและ y คือดัชนีของสดมภ์
 - ง. สมมติว่าแกลวลำดับ 'table' ถูกกำหนดค่าเริ่มต้นในบรรทัดเดียวกับการประกาศดังนี้

```
int table[SIZE][SIZE]={{1,8},{2,4,6},{5,}};
```

จงแจกแจงค่าของสมาชิกของแกลวลำดับ 'table'
2. จงเขียนโปรแกรมเพื่อหาผลรวมของทุก ๆ สมาชิกทุกตัวที่ถูกเก็บอยู่ในแกลวลำดับสองมิติใด ๆ
3. จงเขียนฟังก์ชันเพื่อตรวจสอบว่าแกลวลำดับสองมิติที่มีจำนวนแถวและจำนวนสดมภ์เท่ากันนั้น เป็นเมตริกเอกลักษณะ (สมาชิกทุกตัวบนแนวทแยงมุมหลักมีค่าเป็น 1 ส่วนตัวอื่น ๆ เป็น 0 ทั้งหมด)
4. จงเขียนฟังก์ชัน 'sort_scores' ซึ่งมีอาร์กิวเมนต์ 2 ตัว คือ 'scores' ซึ่งเป็นตัวแปรแกลวลำดับสองมิติที่ใช้เก็บจำนวนเต็ม (int) และ 'n' ซึ่งเป็นเลขที่ของสดมภ์ที่ต้องการเรียงลำดับคะแนน เมื่อฟังก์ชันทำงานเสร็จสิ้น คะแนนในสดมภ์ที่ 'n' ต้องเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก